

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-11-25
Besvaras senast
2022-12-09

Till utbildningsminister Mats Persson (L)

2022/23:54 Folkbildningens framtid

En bildad befolkning är en nödvändighet för en levande demokrati. Därför är invånarnas tillgång till forum för bildning helt avgörande. Människors bildning ska i minsta möjliga mån avgöras av det offentliga. Folk bör kunna växa och utvecklas, förkovra sig och förvärva nya insikter inom områden som de själva väljer, fritt och frivilligt.

De färdigheter och kunskaper som krävs för aktivt deltagande i arbetsliv och samhällsliv sköter samhället gemensamt inom det ordinära utbildningsväsendet. Det kan sägas mycket om hur det reguljära utbildningssystemet fungerar men det är otvetydigt att både innehåll och omfattning definieras av det offentliga i läroplaner, timplaner, kursplaner, examensmål och så vidare. Människors behov av möjligheter att bilda sig, växa och utvecklas genom livet är både bredare och djupare än så. Därför finns folkhögskolor och studieförbund, offentligt finansierade men innehållsligt fria och för deltagaren frivilliga.

De senaste åren har folkbildningen, i synnerhet studieförbunden, ifrågasatts i den offentliga debatten. Avslöjanden om fusk har lett till ännu värre anklagelser om att majoriteten av verksamheten skulle vara bluff och båg. Även om Riksrevisionen i en granskning nyligen konstaterat att kontrollen av om pengarna uppfyller statens syfte med folkbildningen inte är tillräcklig finns det inget skäl att montera ned folkbildningen. Det är uppenbart att staten ska kräva att de aktörer som får del av statsbidraget står upp för demokratins ideal. Men det skulle motverka sitt syfte om staten noggrannare skulle reglera eller kontrollera innehållet i människors bildningsresor.

I slottsavtalet framgår att regeringen avser att överväga att lägga ned Folkbildningsrådet och i stället låta en myndighet utföra de uppgifter som Folkbildningsrådet nu utför. Det verkar som om regeringen har en ambition att staten ska styra folkbildningen mer i detalj.

Resursfördelningsprincipen som gällt för studieförbunden har inte varit optimal. Den har skapat en jakt på volymer i stället för att uppmuntra kvalitativ verksamhet. Den resursfördelningsprincipen borde ändras.

Statens stöd till folkbildningen har varit relativt oförändrat över tid. Eftersom priser och löner stiger kontinuerligt innebär detta att folkbildningen effektiviserats varje år de senaste åren. I tider av faktaresistens och 140-

teckensbudskap borde vi i stället höja ambitionerna för folkbildningen. Människors möjlighet att bilda sig, fritt och frivilligt, handlar om att försvara demokratin. Därför borde folkbildningen stärkas. Men i slottsavtalet framgår att regeringen avser att se över resursfördelningen i syfte att effektivisera folkbildningen. Innan budgeten presenterades sa Mats Persson till Altinget att det inte skulle bli några anslagsminskningar för folkbildningen. Efter att regeringen presenterat sin budgetproposition står det klart att det ändå blir neddragningar på folkbildningen på omkring en halv miljard.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till utbildningsminister Mats Persson:

1. Kommer ministern att agera för att lägga ned Folkbildningsrådet?
2. Hur ska ministern i så fall agera för att säkerställa att folkbildningen också i fortsättningen är fri och frivillig?
3. Vad kommer ministern att göra för att effektivisera folkbildningen?
4. Kommer ministern att agera för att fortsätta minska statens stöd till folkbildningen?

.....

Linus Sköld (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch